

**Rok akademicki:**

2014/15

**Jednostka prowadząca:**

Wydział Teologiczny

**Kierunek:**

Teologia

**Specjalność:**

teologia kapłańska

**Poziom:**

jednolite studia magisterskie, stacjonarne

**Nazwa przedmiotu:**

**Liturgika (wykład) - Eucharystia**

**Język:**

PL

**Typ przedmiotu:**

przedmiot obowiązkowy

**Przedmiot obieralny:**

nie

**Rok studiów, semestr:**

rok IV, semestr letni

**Wymiar:**

ćwiczenia: 15 godz.

**Punkty ECTS:**

ćwiczenia: 1

**Forma zaliczenia:**

ćwiczenia: zaliczenie z oceną

**Prowadzący:**

ćwiczenia: ks. dr hab. Jarosław Superson SAC;

**Koordynator sylabusu:**

ks. dr hab. Jarosław Superson SAC

**Sylabus dostępny w ramach:**

- [Liturgika](#) [na kierunku:] [teologia kapłańska](#) (T\_ksd), jednolite studia magisterskie, stacjonarne, IV rok, semestr letni
  - [prowadzący ćwiczenia:15h/zo/1ECTS]: ks. dr hab. Jarosław Superson SAC;

**Wymagania wstępne:**

nie ma

**Cele:**

Celem ćwiczeń jest zapoznanie studenta z tematyką dotyczącą sprawowania Mszy świętej na przestrzeni dziejów Kościoła. Równocześnie lektura i dyskusja nad punktami umieszczonymi w Ogólnym

Wprowadzeniu do Mszału Rzymskiego i innymi tekstami źródłowymi czy opracowaniami ma przygotować go do ćwiczeń z celebracji Eucharystii.

**Treści kształcenia:**

Tematyka ćwiczeń obejmuje zagadnienia dotyczące sprawowania Eucharystii na przestrzeni wieków i współcześnie:

- Uczta paschalna – Liturgia eucharystyczna. Birkat ha – mazon;
- Teksty o ustanowieniu Eucharystii (Mt 26, 26-29; Mk 14, 22-25; Łk 22, 14-20; 1 Kor 11, 23-26). Inne teksty o Eucharystii (J 6, 32-40. 48-59; 13, 1-15; Łk 24, 13-32; Dz 2, 42-47; 1 Kor 11, 17-34;
- Problem daty Ostatniej Wieczerzy;
- Pora Mszy św. w pierwszych wiekach chrześcijaństwa Eucharystia od II do III wieku (Didache IX, X, XIV; Justyn Męczennik Apologia 65-67; Hipolit Rzymski, Tradycja apostołska);
- Pora Mszy św. w pierwszych wiekach chrześcijaństwa;
- Ordines Romani. Msza rzymska według Ordo Romanus I;
- Świątowanie niedzieli przez udział w Eucharystii;
- Przestrzeń liturgiczna: pierwsze kościoły syryjskie, bazyliki rzymskie. Chrześcijański ołtarz. Krzyża na ołtarzu. Kierunek zanoszonych modlitew;
- Ogólne Wprowadzenie do Mszału Rzymskiego z trzeciego wydania Mszału rzymskiego, Rzym 2002, oraz wskazania Episkopatu Polski, Pallottinum, Poznań 2006.

**Efekty kształcenia:**

Student:

- ma uporządkowaną, pogłębioną, prowadzącą do specjalizacji, szczegółową wiedzę z zakresu liturgiki i liturgii, obrzędowości Kościoła i pobożności ludowej (TkMA\_W02);
- potrafi popularyzować wiedzę teologiczną, przekazywać i dzielić się doświadczeniem religijno-duchowym (TkMA\_U02);
- ma krytyczną świadomość poziomu własnej dojrzałości osobowej nabytej wiedzy i umiejętności (TMA\_K01);
- ma świadomość własnej, indywidualnej odpowiedzialności za kształt życia społecznego, kultury, dziedzictwa chrześcijańskiego (TMA\_K07).

**Metody i narzędzia dydaktyczne:**

Ćwiczenia będą realizowane przez prezentacje i dyskusje.

**Sposoby sprawdzania i warunki zaliczenia:**

Ocenianie ciągłe podczas ćwiczeń.

**Lektury podstawowe:**

- Ogólne Wprowadzenie do Mszału Rzymskiego oraz wskazania Episkopatu Polski, Pallottinum, Poznań 2006.
- D. Kwiatkowski, Liturgika. Materiały do ćwiczeń dla studentów teologii. Poznań 2003 (Biblioteka pomocy naukowych, t. 25).
- Biblia Tysiąclecia, Pismo Święte Starego i Nowego Testamentu w przekładzie z języków oryginalnych, OPRACOWAŁ ZESPÓŁ BIBLISTÓW POLSKICH Z INICJATYWY BENEDYKTYNÓW TYNIECKICH, Pallottinum, Poznań, Warszawa, 1987.

**Lektury uzupełniające:**

- J. J. JANICKI, U początków liturgii Kościoła, Wydawnictwo Naukowe Papieskiej Akademii Teologicznej, Kraków 2002, s. 108–126; 169–170.
- S. FAUSTI, Wspólnota czyta Ewangelię według św. Mateusza (Seria Komentarzy i Pomocy Biblijnych, red. P. WASILEWSKI, t. 3), Święty Paweł, Częstochowa 2008, s. 557–564.
- E. SZYMANEK, Wykład Pisma Świętego Nowego Testamentu. Pallottinum, Poznań 1990, s. 151–153.

- H. PAPROCKI (red.), *Wieczera mistyczna. Anafore eucharystyczne chrześcijańskiego Wschodu*, PAX, Warszawa 1988, s. 60–69.
- L. GŁADYSZEWSKI (red.), *Antologia modlitwy chrześcijańskiej (Starożytne teksty chrześcijańskie, red. L. MAŁUNOWICZÓWNA, t. 3)*, Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, Lublin 1993, s. 204–215.
- J. SUPERSON, Pora Mszy św. w pierwszych wiekach chrześcijaństwa, „*Liturgia Sacra*” 15 (2009) nr 1, s. 5–15.
- B. MOKRZYCKI, Droga chrześcijańskiego wtajemniczenia, Akademia Teologii Katolickiej, Warszawa 1983, s. 514–522.
- J. SUPERSON, Świętowanie niedzieli przez udział w Eucharystii (panorama historyczna), RBL (2009) nr 3, s. 165–182.
- Cz. KRAKOWIAK, Koncelebracja liturgii mszy świętej i sakramentów, Wydawnictwo Diecezjalne i Drukarnia w Sandomierzu, Sandomierz 2014, s. 62–66.
- L. BOUYER, *Architektura i liturgia*. Astraia. Kraków 2009, s. 26–55.
- J. MIECZKOWSKI, J. SUPERSON, Teologiczne usytuowanie ołtarza w świątyni chrześcijańskiej, „*Collectanea theologica*” 78 (2008) nr 1, 110–129.
- J. A. SUPERSON, *Ołtarz, krzyż i kierunek zanoszonych modlitw*, Homo Dei, Kraków 2014.

**Uwagi:**